

מתניתין:

דאי בעי מפקר להו לנכסיה [מתוך שאם ירצה להפקיר נכסין] והוי עני (וחזו) [וחזו] ליה העירוב לאכילה – השתא נמי, שלא הפקיר נכסיו, חשוב העירוב כאילו חזי ליה.

דתנן: מאכילין את העניים דמאי, משום שרוב עמי הארץ מעשרים, וחומרא דרבנן בעלמא היא [רש"י ברכות דף מז א], ולכן לא גזרו אותה על העניים.

וכן מאכילין גם את האכסניא [חיילות מלכי לא-ב] ישראל שמטילין את מזונותיהם על בני העיר [דמאי, דהוו להו כעניים, שהרי אינן בבתיהן].

אמר רב הונא: תנא בברייתא:

בית שמאי אומרים: אין מאכילים את העניים דמאי.

ובית הלל אומרים: מאכילין את העניים דמאי.

שנינו במשנה: מערבין במעשר ראשון שנטלה תרומתו:

ותמהינן: פשיטא?!

ומשנינן: לא צריכא לאשמועינן, אלא במעשר ראשון שלא ניטלה ממנו אלא "תרומתו" שהיא תרומת מעשר, אבל לא ניטלה התרומה הגדולה.

מערבין בדמאי [תבואה שנלקחה מעם הארץ, שגזרו חכמים שיהיה אדם חייב לעשר אותה, על אף שרוב עמי הארץ מעשרים].

וכן מערבים במעשר ראשון שנטלה ממנו תרומתו; ובמעשר שני או בהקדש שכבר נפדו; והכהנים מערבין בחלה⁵⁰.

אבל אין מערבין לא בטבל; ולא במעשר ראשון שלא נטלה תרומתו; ולא במעשר שני והקדש שלא נפדו, כיון שכל אלו אסורין הן באכילה. ואף על גב שיכול לפדות ולהתיר את המעשר שני וההקדש, השתא מיהא לא פדה, ואסורין הן.

גמרא:

והוינן בה: לסומכוס, דסבירא ליה במשנה קמא דפירקין, שאוכל שאסור לזה ומותר לזה אין מערבין בו, תיקשי: דמאי – אמאי מעשרין בו? הא לא חזי ליה!

שעל אף שלעניים מותר הדמאי [כדלקמן], מכל מקום אמאי מעשר בו אפילו העשיר [תוספות]!?

ומשנינן: כיון דמאי מותר הוא לעניים, אף שזה שעירב בו עשיר הוא, אמרינן: מיגו

עירוב. דאמרינן "כל מילתא דאמר רחמנא לא תעביד, אי עביד לא מהני".

50. [ובתרומה. אבל ישראל, לא, וכסומכוס דריש פירקין, תוספות יום טוב. אבל ברא"ש

ורבי עקיבא איגר תמה על זה. ונראה מדברי רבינו עקיבא איגר שלפי הטעם שאסור לקנות בית באסורי הנאה, ניחא ליה, דאף בדיעבד לא הוי עירוב. ומשום